

Hvad er menneskerettigheder?

www.youthforhumanrights.org

INTRODUKTION

Alle mennesker har krav på visse rettigheder – simpelthen fordi de er mennesker. Det er "rettigheder", fordi det er ting, du har lov til at være, gøre eller have. Disse rettigheder er til for at beskytte dig mod folk, der måske ønsker at gøre dig fortræd. De er også til for at hjælpe os med at komme godt ud af det med hinanden og leve i fred.

Der er 30 rettigheder, og de er indeholdt i et dokument, der hedder Verdenserklæringen om Menneskerettighederne, som blev skabt i 1948 af FN. FN kom til verden i 1945, kort efter anden verdenskrigs afslutning. Formålet med FN er at skabe fred på Jorden. I dag har FN 192 medlemslande.

Dette hæfte forklarer hver enkelt af dine rettigheder, som de er blevet indskrevet i Verdenserklæringen om Menneskerettighederne.

1. Vi er alle født frie og lige

Når vi bliver født, er vi alle frie.
Vi har vores egne tanker og idéer.
Vi bør alle sammen blive behandlet ens.

2. Gør ikke forskkel på folk

Disse rettigheder gælder for alle,
selvom vi er forskellige.

3. Retten til liv

Vi har alle ret til at leve og til
at leve i frihed og sikkerhed.

4. Intet slaveri

Der er ingen, som har ret til at gøre os til slaver. Vi må ikke gøre andre til vores slaver.

5. Ingen tortur

Der er ingen, som har ret til at
gøre os fortræd eller torturere os.

6. Du har rettigheder, uanset hvor du er

Jeg er en person, ligesom du er!

7. Vi er alle beskyttet af loven

Alle er lige for loven.
Den skal behandle os alle retfærdigt.

8. Dine menneskerettigheder er beskyttet af loven

Vi kan alle bede domstolene om at hjælpe os,
når vi ikke bliver behandlet retfærdigt.

9. Ingen ubegrundet tilbageholdelse

Ingen har ret til at sætte os i fængsel uden god grund og beholde os der, eller smide os ud af vort eget land.

10. Retten til at få sin sag prøvet

Hvis vi bliver stillet for en dommer, bør det ske offentligt. Ingen bør have lov til at fortælle dem, som leder retssagen, hvad de skal gøre.

11. Vi er uskyldige, indtil andet er bevist

Ingen bør få skylden for noget, der er gjort, før det er bevist. Når folk siger, vi har gjort noget galt, har vi ret til at vise, at det ikke er sandt.

12. Retten til et privatliv

Ingen burde forsøge at skade vores omdømme.
Ingen har ret til at trænge ind i vores hjem,
åbne vores breve eller genere os eller vores
familie, uden at der er god grund til det.

13. Bevægelsesfrihed

Vi har alle ret til at tage hen, hvor vi vil
i vores eget land og rejse frit omkring.

14. Retten til at søge et sikkert sted at bo

Hvis vi er bange for, at vi vil blive udsat for noget slemt i vores eget land, har vi alle ret til at flygte til et andet land for at komme i sikkerhed.

15. Retten til en nationalitet

Vi har alle ret
til at tilhøre et land.

16. Ægteskab og familie

Alle voksne har ret til at gifte sig og skabe en familie, hvis de har lyst til det.

Mænd og kvinder har samme rettigheder, uanset om de er gift eller skilt.

17. Retten til dine egne ting

Alle har ret til at eje ting eller dele dem. Ingen bør tage vores ting fra os uden god grund.

18. Tankefrihed

Vi har alle ret til at tro, hvad vi vil,
at have en religion eller lave
om på det, hvis vi ønsker det.

19. Frihed til at udtrykke sig

Vi har alle ret til selv at tage stilling, mene hvad vi vil, sige hvad vi mener og til at dele vores ideer og tanker med andre.

20. Retten til forsamling

Vi har alle ret til at mødes med vores venner og at arbejde fredeligt sammen om at forsvare vores rettigheder. Ingen kan tvinge os til at gå med i en gruppe, hvis vi ikke selv har lyst.

21. Retten til demokrati

Vi har alle ret til at tage del i vort eget lands ledelse. Alle voksne bør have ret til at vælge deres egne ledere.

A person is silhouetted against a bright, hazy background, holding a rectangular sign above their head with both arms. The sign contains the text "What is social security?". To the right, the silhouettes of utility poles and power lines are visible against the same bright background.

What is
social security?

22. Social tryghed

Vi har alle ret til en bolig, som vi har råd til, medicin, uddannelse, børnepasning, penge nok at leve for og lægehjælp, hvis vi er syge eller gamle.

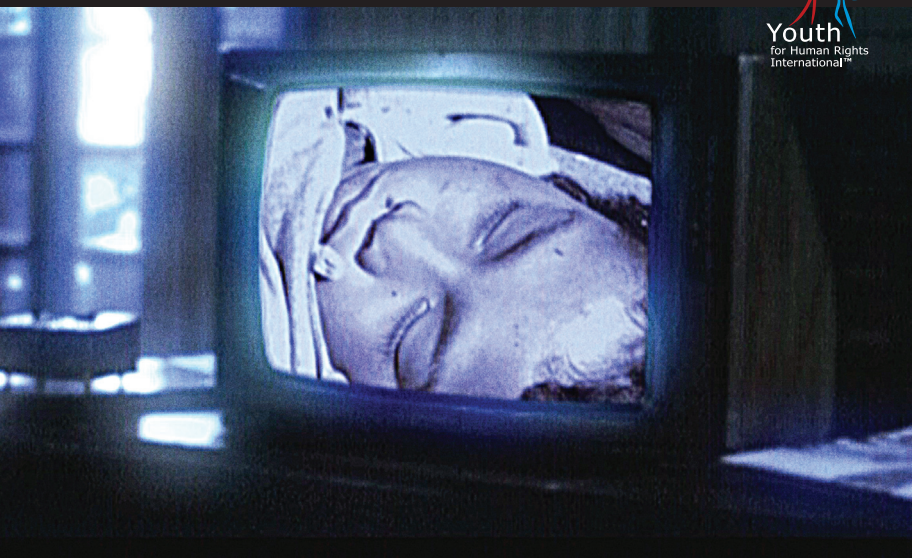
23. De arbejdendes rettigheder

Alle voksne har ret til at udføre et arbejde og få en rimelig løn for deres arbejde samt til at være med i en fagforening.

24. Retten til fritid

Vi har alle ret til at holde fri fra
arbejdet og slappe af.

25. Mad og husly for alle

Vi har alle ret til et godt liv. Mødre og børn, gamle mennesker, arbejdsløse eller handikappede, alle har ret til omsorg.

26. Retten til uddannelse

Uddannelse er en ret. Grundskolen bør være gratis. Vi bør lære om de Forenede Nationer, og hvordan man kommer godt ud af det med andre. Vores forældre kan vælge, hvad vi skal lære.

27. Copyright

Ophavsretten, som beskytter ens egne kunstværker og tekster, har sin egen lov. Andre må ikke kopiere disse uden tilladelse. Vi har alle ret til vores egen livsstil og til at nyde alt det gode, som vi kan få ud af kunst, videnskab og lærdom.

28. En retfærdig og fri verden

Vi må have en samfundsorden, hvor vi alle kan nyde godt af rettigheder og friheder i vores eget land og i hele verden.

29. Ansvar

Vi er forpligtede over for andre mennesker, og vi bør beskytte deres rettigheder og friheder.

**30. Ingen kan
tage dine
menneskerettigheder
fra dig**

Verdenserklæringen om Menneskerettighederne

Den 10. december 1948 blev Verdenserklæringen om Menneskerettighederne vedtaget på FN's tredje generalforsamling og offentliggjort. Erklæringens fulde tekst er medtaget her. Umiddelbart efter denne historiske begivenhed henstillede generalforsamlingen til alle medlemslande, at de offentliggjorde erklæringens fulde tekst. De skulle desuden "sørge for, at den bliver delt ud, lagt frem, læst og forklaret – i særdeleshed på skoler og andre undervisningsinstitutioner – uden hensyn til de forskellige landes og områders politiske forhold".

Indledning

Da anerkendelse af den mennesket iboende værdighed og af de lige og umistelige rettigheder for alle medlemmer af den menneskelige familie er grundlaget for frihed, retfærdighed og fred i verden,

da tilsidesættelse af og foragt for menneskerettighederne har ført til barbariske handlinger, der har oprørt menneskehedens samvittighed, og da skabelsen af en verden, hvor menneskene nyder tale- og trosfrihed og frihed for frygt og nød, er blevet forkyndt som folkenes højeste mål,

da det er af afgørende betydning, at menneskerettighederne beskyttes af loven, hvis ikke mennesket som en sidste udvej skal tvinges til at gøre oprør mod tyranni og undertrykkelse,

da det er af afgørende betydning at fremme udviklingen af venskabelige forhold mellem nationerne,

da de Forenede Nationers folk i pagten på ny har bekræftet deres tro på fundamentale menneskerettigheder, på menneskets værdighed og værd og på lige rettigheder for mænd og kvinder samt har besluttet at fremme sociale fremskridt og højne levevilkårene under større frihed,

da medlemsstaterne har forpligtet sig til i samarbejde med de Forenede Nationer at arbejde for fremme af almindelig respekt for og overholdelse af menneskerettigheder og fundamentale frihedsrettigheder,

da en fælles forståelse af disse rettigheder og friheder er af den største betydning for den fulde virkeliggørelse af denne forpligtelse, proklamerer

PLENARFORSAMLINGEN derfor nu DENNE VERDENSERKLÆRING OM MENNESKERETTIGHEDERNE som et fælles mål for alle folk og alle nationer

med det formål, at ethvert menneske og ethvert samfundsorgan stedse med denne erklæring for øje skal stræbe efter gennem undervisning og opdragelse at fremme respekt for disse rettigheder og friheder og gennem fremadskridende nationale og internationale foranstaltninger at sikre, at de anerkendes og overholdes overalt og effektivt, både blandt befolkningerne i medlemsstaterne og blandt befolkningerne i de områder, der befinder sig under deres styre.

Artikel 1.

Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og de bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd.

Artikel 2.

Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, f.eks. på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling. Der skal heller ikke gøres nogen forskel på grund af det lands eller områdes jurisdiktionsforhold eller politiske eller internationale stilling, til hvilket en person hører, hvad enten dette område er uafhængigt, under formynderskab eller er et ikke selvstyrende område, eller dets suverænitæt på anden måde er begrænset.

Artikel 3.

Enhver har ret til liv, frihed og personlig sikkerhed.

Artikel 4.

Ingen må holdes i slaveri eller trældom; slaveri og slavehandel under alle former skal være forbudt.

Artikel 5.

Ingen må underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.

Artikel 6.

Ethvert menneske overalt i verden har ret til at blive anerkendt som retssubjekt.

Artikel 7.

Alle er lige for loven og har uden forskelsbehandling af nogen art lige ret til lovens beskyttelse. Alle har ret til lige beskyttelse mod enhver forskelsbehandling i strid mod denne erklæring og mod enhver tilskyndelse til en sådan forskelsbehandling.

Artikel 8.

Enhver har ret til en fyldestgørende oprejsning ved de kompetente nationale domstole for handlinger, der krænker de fundamentale rettigheder, som forfatningen eller loven giver vedkommende.

Artikel 9.

Ingen må underkastes vilkårlig anholdelse, tilbageholdelse eller landsforvisning.

Artikel 10.

Enhver har under fuld ligeberettigelse krav på en retfærdig og offentlig behandling ved en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes en afgørelse med hensyn til hans rettigheder og forpligtelser og med hensyn til en hvilken som helst mod ham rettet strafferetlig anklage.

Artikel 11.

(1) Enhver, der anklages for et strafbart forhold, har ret til at blive anset for uskyldig, indtil hans skyld er godtgjort i henhold til lov ved en offentlig retshandling, hvorunder han har fået alle de garantier, der er fornødne for hans forsvar.

(2) Ingen må anses for skyldig i noget strafbart forhold på grund af nogen handling eller undladelse, der ikke i henhold til national eller international ret var strafbar på det tidspunkt, da den blev begået. Der skal heller ikke kunne idømmes strengere straf end fastsat på den tid, da det strafbare forhold blev begået.

Artikel 12.

Ingen må være genstand for vilkårlig indblanding i private forhold, familie, hjem eller korrespondance, ej heller for angreb på ære og omdømme. Enhver har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller angreb.

Artikel 13.

(1) Enhver har ret til at bevæge sig frit og til frit at vælge opholdssted inden for hver stats grænser.

(2) Enhver har ret til at forlade et hvilket som helst land, herunder sig eget, og til at vende tilbage til sit eget land.

Artikel 14.

(1) Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse.

(2) Denne ret må ikke påberåbes ved anklager, der virkelig hidrører fra ikke-politiske forbrydelser eller fra handlinger i strid med de Forenede Nationers formål og principper.

Artikel 15.

(1) Enhver har ret til en nationalitet.

(2) Ingen må vilkårligt berøves sin nationalitet eller nægtes ret til at skifte nationalitet.

Artikel 16.

(1) Uden begrænsninger af racemæssige, nationalitetsmæssige eller religiøse grunde har mænd og kvinder, der har nået myndighedsalderen, ret til at gifte sig og stifte familie. De har krav på lige rettigheder med hensyn til indgåelse af ægteskab, under ægteskabet og ved dets opløsning.

(2) Ægteskab skal kun kunne indgås med begge parter frie og fulde samtykke.

(3) Familien er samfundets naturlige og fundamentale enhedsgruppe og har krav på samfundets og statens beskyttelse.

Artikel 17.

- (1) Enhver har ret til at eje ejendom såvel alene som i fællig med andre.
- (2) Ingen må vilkårligt berøves sin ejendom.

Artikel 18.

Enhver har ret til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed: denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro og frihed til enten alene eller i fællesskab med andre, offentligt eller privat, at give udtryk for sin religion eller tro gennem undervisning, udøvelse, gudsdyrkelse og overholdelse af religiøse forskrifter.

Artikel 19.

Enhver har ret til menings- og ytringsfrihed; denne ret omfatter frihed til at hævde sin opfattelse uden indblanding og til at søge, modtage og meddele oplysning og tanker ved et hvilket som helst meddelelsesmiddel og uanset landegrænser.

Artikel 20.

- (1) Alle har ret til under fredelige former frit at forsamles og danne foreninger.
- (2) Ingen kan tvinges til at være medlem af en forening.

Artikel 21.

- (1) Enhver har ret til at deltage i sit lands styre enten direkte eller gennem frit valgte repræsentanter.
- (2) Enhver har ret til lige adgang til offentlige embeder og hverv i sit land.
- (3) Folkets vilje skal være grundlaget for regeringens myndighed; denne vilje skal tilkendegives gennem periodiske og virkelige valg med almindelig og lige valget og skal udøves gennem hemmelig afstemning eller tilsvarende frie afstemningsmåder.

Artikel 22.

Enhver har som medlem af samfundet ret til social tryghed og har krav på, at de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, der er uundværlige for hans

værdighed og hans personligheds frie udvikling, gennemføres ved nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde og i overensstemmelse med hver stats organisation og hjælpeskilder.

Artikel 23.

- (1) Enhver har ret til arbejde, til frit valg af beskæftigelse, til retfærdige og gunstige arbejdsvilkår og til beskyttelse mod arbejdsløshed.
- (2) Enhver har uden forskel ret til lige løn for lige arbejde.
- (3) Enhver, der arbejder, har ret til et retfærdigt og gunstigt vederlag, der sikrer ham selv og hans familie en menneskeværdig tilværelse, og om fornødent at få det suppleret med andre sociale beskyttelsesforanstaltninger.
- (4) Enhver har ret til at danne og indtræde i fagforeninger for at beskytte sine interesser.

Artikel 24.

Enhver har ret til hvile og fritid, herunder en rimelig begrænsning af arbejdstiden, og til periodisk ferie med løn.

Artikel 25.

- (1) Enhver har ret til en levefod, som er tilstrækkelig til hans og hans families sundhed og velvære, herunder til føde, klæder, bolig og lægehjælp samt de nødvendige sociale goder. Desuden har han ret til tryghed i tilfælde af arbejdsløshed, sygdom, uarbejdsdygtighed, enkestand, alderdom eller andet tab af fortjenstmulighed under omstændigheder, der ikke er selvforskyldt.
- (2) Mødre og børn har krav på særlig omsorg og hjælp. Alle børn skal, hvad enten de er født i eller uden for ægteskab, have den samme sociale beskyttelse.

Artikel 26.

- (1) Enhver har ret til undervisning. Undervisningen skal være gratis, i det mindste på de elementære og grundlæggende trin. Elementær undervisning skal være obligatorisk. Teknisk og faglig uddannelse skal gøres almindeligt tilgængelig for alle og på grundlag af evner, skal der være lige adgang for alle til højere undervisning.

(2) Undervisningen skal tage sigte på den menneskelige personligheds fulde udvikling og på at styrke respekten for menneskerettigheder og grundlæggende friheder. Den skal fremme forståelse, tolerance og venskab mellem alle nationer og racemæssige og religiøse grupper, og den skal fremme de Forenede Nationers arbejde for fredens bevarelse.

(3) Forældre har førsteret til at vælge den form for undervisning, som deres børn skal have.

Artikel 27.

(1) Enhver har ret til frit at deltage i samfundets kulturelle liv, til kunstudøvelse og til at blive delagtiggjort i videnskabens fremskridt og dens goder.

(2) Enhver har ret til beskyttelse af de moralske og materielle interesser, der hidrører fra en hvilken som helst videnskabelig, litterær eller kunstnerisk frembringelse, som vedkommende har skabt.

Artikel 28.

Enhver har krav på en social og international orden, i hvilken de i denne erklæring nævnte rettigheder og friheder fuldt ud kan virkeliggøres.

Artikel 29.

(1) Enhver har pligter over for samfundet, der alene muliggør personlighedens frie og fulde udvikling.

(2) Under udøvelsen af sine rettigheder og friheder er enhver kun underkastet de begrænsninger, der er fastsat i loven alene med det formål at sikre skyldig anerkendelse af og hensyntagen til andres rettigheder og friheder og med det formål at opfylde de retfærdige krav, som moralen, den offentlige orden og det almene vel stiller i et demokratisk samfund.

(3) Disse rettigheder og friheder må i intet tilfælde udøves i strid med de Forenede Nationers formål og principper.

Artikel 30.

Intet i denne erklæring må fortolkes som givende nogen stat, gruppe eller enkeltperson hjemmel til at indlade sig på nogen virksomhed eller foretage nogen handling, der tilsigter at nedbryde nogen af de heri opregnede rettigheder og friheder.

Om Youth for Human Rights International

Youth for Human Rights International (YHRI) er en almennyttig, skattefritaget organisation med hovedsæde i Los Angeles og afdelinger over hele verden. YHRI blev grundlagt i 2001 for at oplyse unge mennesker om menneskerettighederne, så de kan blive fortalere for fred og tolerance.

YHRI distribuerer en række audiovisuelle og trykte informationsmaterialer, der kan bestilles fra deres website, pr. telefon eller via e-mail.

Kontakt os:

Youth for Human Rights International

1954 Hillhurst Ave. #416
Los Angeles, CA 90027 USA
Telefon: (001) 323 663-5799
Fax: (001) 323 663-2013

www.youthforhumanrights.org
e-mail: info@youthforhumanrights.org

eller

Telefon: 25 85 47 98
www.ungeformenneskerettigheder.dk
e-mail: info@ufmr.dk

www.youthforhumanrights.org